

Bryssel 16.6.2014
COM(2014) 363 final

KOMISSION KERTOMUS

**Kertomus juomaveden laadusta EU:ssa: tiivistelmä jäsenvaltioiden direktiivin 98/83/EY
nojalla toimittamista kertomuksista vuosilta 2008–2010**

KOMISSION KERTOMUS

Kertomus juomaveden laadusta EU:ssa: tiivistelmä jäsenvaltioiden direktiivin 98/83/EY nojalla toimittamista kertomuksista vuosilta 2008–2010

1. JOHDANTO

Turvallinen juomavesi on elämämme perusedellytyksiä. Se on välttämätöntä kansanterveydelle ja merkittävä tekijä terveen talouden kannalta. WHO:n¹ mukaan parantamalla turvallisen juomaveden saantia ja varmistamalla riittävä puhtaus paitsi ehkäistään veden välityksellä tarttuvia tauteja myös saavutetaan merkittäviä taloudellisia etuja. Niihin kuuluvat terveydenhoitoon liittyvät säästöt, lisääntyneet työpäivät vuodessa, lisääntynyt koulunkäynti ja vähemmän menetettyjä elinvuosia. Lisäksi vesiala voi antaa merkittävän panoksen BKT:hen. Sanitaatio- ja vesihuoltopalvelualan koko arvioitu bruttoarvonlisäys saavutti 43,84 miljardia vuonna 2010, ja näillä aloilla oli kyseisenä vuonna noin 500 000 kokoaikaista työpaikkaa².

Vuonna 1980 annettu ja vuonna 1998 tarkistettu juomavesidirektiivi³ on vaikuttanut siihen, että kaikkialla EU:ssa on saatavilla korkeatasoista juomavettä. EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden ja palveluntarjoajien yhteisten ponnistelujen tuloksena juomavesinormeja noudatetaan hyvin. Juomavesidirektiivi on sen vuoksi yksi EU:n ympäristö- ja kansanterveyslainsäädännön menestystarinoista, vaikkei sitä tunnetaakaan hyvin.

Juomaveden laatu ja vedenkäsittelyn tarve riippuu suurella määrällä juomaveden lähteiden laadusta. Vesiresurssien, erityisesti pohjaveden ja pintaveden, suojelu on siten ehdottoman tärkeää juomavesidirektiivin kannalta, koska se vaikuttaa käsittelyn kustannuksiin.

Juomavesi on tärkeä kysymys myös EU:n kansalaisille. Tämä käy ilmi Eurobarometri-tutkimuksesta⁴ sekä hiljattain käynnistetystä eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta Right2Water⁵. Vastauksessaan tähän aloitteeseen komissio ilmoitti EU:n laajuisesta julkisesta juomavesidirektiiviä⁶ koskevasta kuulemisesta. Tarkoituksena on erityisesti parantaa juomaveden saantia EU:ssa.

2. JUOMAVESITILANNE

Tässä asiakirjassa käsitellään tiivistetysti juomavesidirektiivin täytäntöönpanon tilannetta, ja se perustuu viimeisimpiin jäsenvaltioiden toimittamiin tietoihin⁷. Ympäristöasioiden pääosaston sivustolle lisätään pian tekniset kertomukset, jotka sisältävät yksityiskohtaiset tiedot kustakin jäsenvaltiosta.⁸

¹ http://www.who.int/water_sanitation_health/wsh0404summary/en/

² EUROSTAT (2013)

³ Direktiivi 98/83/EY, EYVL L 330, 5.12.1998.

⁴ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_344_en.pdf

⁵ Tiedonanto eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”Vesi on perusoikeus! Vesi kuuluu kaikille, se ei ole kaupallinen hyödyke!” COM (2014)177, 19.3.2014: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/finalised/answered>

⁶ Neuvoston direktiivi 98/83/EY, annettu 3 päivänä marraskuuta 1998, ihmisten käyttöön tarkoitettun veden laadusta, EYVL L 330, 5.12.1998, s. 32.

⁷ Juomavesidirektiivin 13 artiklan mukaisesti raportoidut tiedot viitekaudelta 2008–2010 sekä vapaaehtoisesti raportoidut tiedot pienistä vesilaitoksista, joista ei direktiivin nojalla tarvitse raportoida.

⁸ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/reporting_en.html;

2.1. Vesihuolto

Juomavesihuolto on EU:ssa järjestetty vedenjakelualueittain. Vedenjakelualue on maantieteellisesti määritelty alue, jolta ihmisten käyttöön tarkoitettu vesi tulee yhdestä tai useammasta lähteestä ja jolta tulevan veden laatua pidetään jokseenkin tasaisena. EU:ssa on miltei 100 000 vedenjakelualueita. Direktiivissä tehdään ero suurten ja pienten vesilaitosten välillä⁹. Vedenlaadun vähimmäisvaatimukset ovat samat suurille ja pienille vesilaitoksille. Seuranta koskevat vaatimukset sen sijaan ovat erilaisia eikä jäsenvaltioiden tarvitse raportoida pienistä vesilaitoksista. Noin 65 miljoonaa henkeä saa vetensä pieniltä vesilaitoksilta.

'Jakelu' kyseisen direktiivin tarkoituksessa ei tarkoita 'pääsyä' yleiseen vedenjakeluverkkoon.¹⁰ Eurostat on kerännyt tietoja yleiseen vedenjakeluverkkoon yhdistetystä väestöstä¹¹ (katso kertomuksen lopussa oleva taulukko 1). Raportoinnin vapaaehtoisesta luonteesta johtuen tietojen keruussa on ilmennyt puutteita, eikä tietojen perusteella voida laskea EU:n kokonaismääriä eikä keskiarvoja.

Raakaveden lähteet

EU:ssa vesilaitokset hankkivat veden pääasiassa pohjavedestä ja pintavedestä, myös keinotekoisista altaista. Vesilähteet vaihtelevat huomattavasti jäsenvaltioiden välillä. Aiemmissa kertomuksissa on käsitelty tätä yleisesti¹², ja Eurostat kerää tätä koskevia tietoja¹³. Suurten ja pienten vesilaitosten välillä on merkittäviä eroja, ja pienet vesilaitokset saavat vetensä huomattavasti suuremmissa määrin pohjavesilähteistä (84 %).

Pohjaveden saastuminen, erityisesti kun se johtuu vaikeasti havaittavista aineista, kuten torjunta-aineista, sekä pintaveden pilaantuminen, johon ilmastonmuutos vaikuttaa yhä suuremmissa määrin (tulvat, rankkasateet, sateesta johtuva ylivuoto), voivat aiheuttaa ongelmia, jotka siirtyvät juomaveteen. Sen lisäksi, että toteutetaan toimenpiteitä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi, juomaveden turvallisuutta voitaisiin parantaa pohjaveden ja juomaveden koordinoitulla seurannalla.

2.2. Juomaveden laatu

Juomavesidirektiivi sisältää vedenlaadun vähimmäisvaatimukset, joilla pyritään varmistamaan ihmisten käyttöön tarkoitettun juomaveden turvallisuus. Direktiivissä esitetään mikrobiologiset ja kemialliset muuttujat, jotka voivat aiheuttaa riskin ihmisten terveydelle, jos pitoisuudet ylittävät tietyt arvot. Kunkin muuttujan osalta direktiivissä asetetaan pitoisuuksien enimmäisarvot, joita on noudatettava. Mikrobiologisten ja kemiallisten muuttujien lisäksi direktiivissä esitetään osoitinmuuttujat, joiden avulla

⁹ <https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp>

9 Suurilla vedenjakelualueilla vettä toimitetaan keskimäärin yli 1 000 m³ päivässä tai yli 5 000 henkilölle. Pieniä vedenjakelualueita ovat ne, joilla vettä toimitetaan keskimäärin alle 1 000 m³ päivässä tai alle 5 000 henkilölle.

¹⁰ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 345 artiklan nojalla perussopimuksilla ei puututa veden omistusjärjestelmiin jäsenvaltioissa. Tämän vuoksi tässä yhteydessä ei käsitellä fyysistä oikeutta saada vettä.

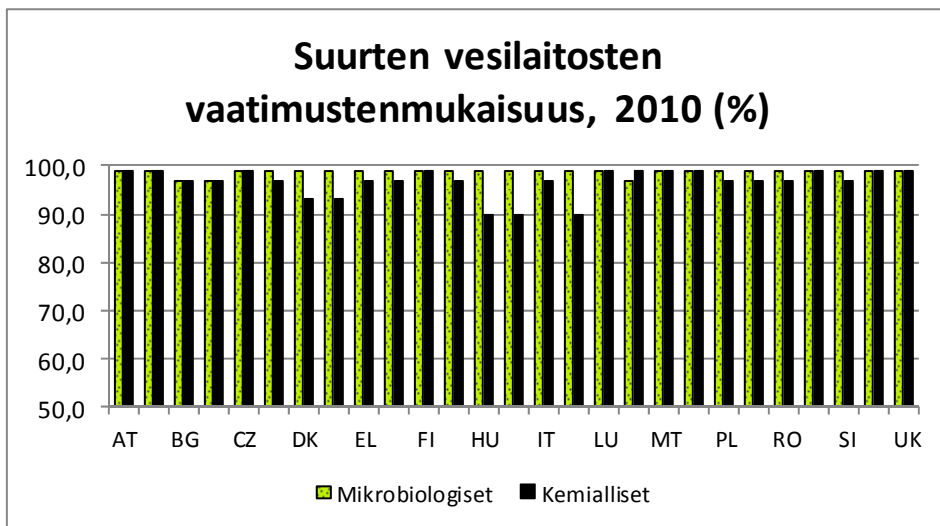
¹¹ http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=env_wat_pop&lang=en

¹² <https://circabc.europa.eu/sd/a/b580866d-8eb7-4937-9a97-d3d3485d046e/2005-2007%20SynthesisReport.pdf>

¹³ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Water_statistics

voidaa osoittaa mahdollinen riski ihmisten terveydelle. Ne edellyttävät korjaavia toimenpiteitä ainoastaan, jos lisätutkimukset vahvistavat niiden aiheuttavan riskin ihmisten terveydelle.

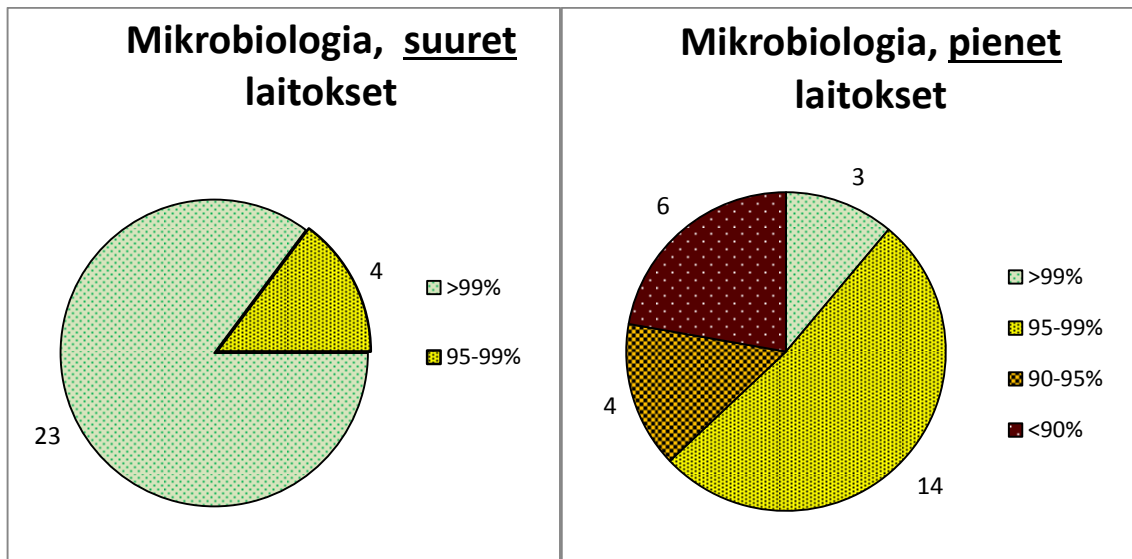
Näistä muuttujista raportoidut tiedot osoittavat, että juomaveden laatu EU:ssa on yleisesti erittäin hyvä. Myös yleinen suuntaus on positiivinen. Suurimmassa osassa jäsenvaltioita suurten vesilaitosten vaatimustenmukaisuus mikrobiologisten ja kemiallisten muuttujien osalta on 99–100 prosenttia. Niissä muutamassa jäsenvaltiossa, joissa vaatimustenmukaisuus jää alle 99 prosentin, tarvitaan vahvistettuja toimia sen varmistamiseksi, että kaikki kyseisiä vesilaitoksia käyttävät kansalaiset voivat käyttää juomavettä turvallisesti.

Kuva 1: Tiivistelmä – mikrobiologisten ja kemiallisten muuttujien noudattaminen jäsenvaltioissa

Yksityiskohtaiset luvut esitetään kertomuksen lopussa olevassa taulukossa 1.

Pienten vesilaitosten osalta tilanne on monitahoisempi. Mikrobiologisia muuttujia noudatetaan huonommin, ja ainoastaan kolmessa jäsenvaltiossa noudattamisasteet ovat 99–100 prosenttia. Mikrobiologisten muuttujien noudattamisen erittely osoittaa, että pienet vesilaitokset noudattavat vaatimuksia huomattavasti huonommin kuin suuret.

Kuva 2: Noudattamisaste, mikrobiologia, jäsenvaltioiden määrä

Kemiallisten muuttujien osalta pienet vesilaitokset noudattavat vaatimuksia yhtä hyvin kuin suuret vesilaitokset. Joillakin vedenjakelualueilla raportoitiin ongelmista, jotka liittyvät nitraattiin, nitriittiin, arseeniin sekä vähemmässä määrin booriin ja fluoridiin. Esimerkiksi vuonna 2010 todettiin, että yli 1 000:n pienen vesilaitoksen osalta nitraattipitoisuudet ylittivät sallitut tasot (katso kertomuksen lopussa oleva taulukko 1). Osoitinmuuttujien noudattamisasteet osoittavat, että yleisesti pienten vesilaitosten suoritustaso oli alhaisempi kuin suurten vesilaitosten.

Pienten vesilaitosten ilmoittamien tietojen arviointi osoitti, että joillakin jäsenvaltioilla on vaikeuksia hallinnoida pieniä vesilaitoksia turvallisella tavalla. Tämä voisi mahdollisesti vaikuttaa 11,5–15,5 miljoonaan ihmiseen. Kuitenkin jotta voitaisiin arvioida konkreettisia riskejä kyseessä olevien kansalaisten terveydelle, tarvittaisiin lisätietoa ja yksityiskohtaisempia arvioita tavasta, joilla näitä pieniä vesilaitoksia hallinnoidaan.

Pieniin vesilaitoksiin liittyvät ongelmat on otettu huomioon myös seitsemännessä ympäristöalan toimintaohjelmassa¹⁴, jossa kehoitetaan lisäämään ponnisteluja direktiivin täytäntöönpanemiseksi erityisesti juomaveden pienten toimittajien osalta.

Ensimmäisenä toimenpiteenä komissio on tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa laatinut toimintaohjelman, jossa esitetään parhaat käytännöt pieniä vesilaitoksia koskevan riskienarvioinnin suorittamiselle. Tätä koskeva asiakirja on pian saatavilla ympäristöasioiden internetsivustolla.¹⁵ Koska asia koskee miljoonia EU:n kansalaisia, olisi toteutettava lisätoimia, jotta voidaan parantaa korkeatasoisen veden saatavuutta erityisesti syrjäisillä ja maaseutualueilla.

Jäsenvaltioiden tiedot osoittavat, että häiriötilanteissa ja tapauksissa, joissa laatuvaatimuksia ei noudateta, jäsenvaltiot toteuttavat yleensä korjaavia toimia asianmukaisessa määräajassa. Mikrobiologisten muuttujien osalta toimenpiteillä parannetaan veden käsittelyä sekä yleisen jakelujärjestelmän saastuneiden osien puhdistamista. Kemiallisten muuttujien osalta ongelmiin tartuttiin parempien

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös 1386/2013.

¹⁵ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/small_supplies_en.html

maatalouskäytäntöjen, vedenkäsittelyn, vesilähteen vaihtamisen sekä yleisötiedotuksen avulla.

2.3. Seuranta ja tiedotus

Direktiivi edellyttää jäsenvaltioiden varmistavan, että ihmisten käyttöön tarkoitettun veden laatua seurataan säännöllisesti. Seurantamenetelmät vaihtelevat kuitenkin jäsenvaltioiden välillä ja jopa eri vedenjakealueiden välillä yksittäisissä jäsenvaltioissa, mikä johtaa seurantatietojen erilaiseen määrään ja saatavuuteen. Tämä ei välttämättä aiheuta ongelmia oikeudellisten vaatimusten noudattamisessa, koska direktiivi mahdollistaa sen, että seurantaohjelmia mukautetaan vedenjakealueiden erityisominaisuuksien mukaan. Analyysin perusteella vaikuttaa kuitenkin siltä, että on tarkasteltava uudestaan ja yhtenäistettävä tämänhetkisiä seurantamenetelmiä, ottaen erityisesti huomioon Maailman terveysjärjestön (WHO) Water Safety Plan (WSP) -konsepti, joka pohjautuu riskien arviointiin ja hallintaan¹⁶.

Komissio laatii parhaillaan jäseneltyä täytäntöönpano- ja tietokehystä (SIIF), jonka avulla voidaan tukea jäsenvaltioiden suorittamaa seurantaa ja niiden suorituskykyä. SIIF-järjestelmän pohjalta luodaan kansallisella tasolla järjestelmiä, joilla aktiivisesti levitetään tietoa siitä, miten EU:n ympäristölainsäädäntöä pannaan täytäntöön. Nämä tiedot yhdistetään, jotta voidaan luoda koko EU:n kattava yleiskäsitys. Kyseisessä tietokehyksessä voidaan myös ottaa huomioon direktiivin vaatimus siitä, että juomavedenlaatua koskevat ajantasaistetut tiedot saatetaan kuluttajien saataville, ja sen avulla voidaan parantaa tiedottamista. Juomavesitiedot voitaisiin myös liittää selkeämmin Euroopan vesitietojärjestelmään (WISE), joka kattaa paljon erilaisia EU:n toimielinten keräämiä tietoja.

2.4. Poikkeukset

Direktiivissä mahdollistetaan poikkeaminen juomaveden laatustardardeista tiettyjen tiukkojen ehtojen perusteella. Poikkeukset ovat määräaikaista. Tällaisista poikkeuksista ei saa aiheutua mahdollista vaaraa ihmisten terveydelle, ja ne voidaan myöntää ainoastaan, jos ihmisten käyttöön tarkoitettun veden toimittamista kyseisellä alueella ei voida hoitaa millään muulla kohtuulliseksi katsotulla tavalla. Poikkeus ei saa ylittää kolmen vuoden määräaika. Kuitenkin jos jäsenvaltio katsoo, että poikkeukselle tarvitaan pitempi määräaika, se voi myöntää toisen poikkeuksen enintään kolmeksi vuodeksi. Tällöin sen on toimitettava komissiolle perustelut toisen poikkeuksen myöntämispäätökselle. Poikkeuksellisissa olosuhteissa jäsenvaltio voi esittää komissiolle pyynnön kolmannelle poikkeukselle. Tässä tapauksessa komissio arvioi pyynnön tarkasti, ja se voi joko hylätä pyynnön tai hyväksyä poikkeuksen enintään kolmeksi vuodeksi.

Komissio on tähän mennessä myöntänyt useita kolme vuotta kestäviä poikkeuksia Tšekille, Italialle, Unkarille ja Saksalle. Poikkeukset ovat liittyneet pääasiassa nitraattiin ja nitriittiin, fluoridiin, booriin, arseeniin ja nikkeliin. Komissio on hylännyt yhden Viron esittämän pyynnön. Asiasta on lisätietoa ympäristöasioiden pääosaston verkkosivuilla¹⁷. Komissio tarkastelee sopivia tapoja varmistaa, että asiaa koskevat päätökset pannaan täytäntöön asianmukaisesti.

¹⁶ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/environment-and-health/water-and-sanitation/country-work/ensuring-drinking-water-safety-through-water-safety-plans>

¹⁷ http://ec.europa.eu/environment/water/water-drink/derogations_en.html, ja CIRCABC-palvelu:

Poikkeukset ja poikkeuksellisissa olosuhteissa myönnettävät vapautukset voisivat vaarantaa direktiivin yhdenmukaisen täytäntöönpanon kaikkialla EU:ssa, mikäli niitä ei panna täytäntöön huolellisesti. Komissio katsoo, että tämänhetkinen poikkeuksia koskeva järjestelmä on antanut jäsenvaltioille riittävästi aikaa varmistaa, että juomaveden laatustandardeja noudatetaan. Komissio katsoo, ettei juomaveden laatustandardien noudattamisesta olisi myönnettävä uusia poikkeuksia olemassa oleville vesilaitoksille lukuun ottamatta tilanteita, joissa esiintyy uusia ennakoimattomia pilaantumisen lähteitä tai joissa otetaan käyttöön uusia muuttujia koskevia vaatimuksia tai vahvistetaan juomaveden laatustandardeja olemassa olevien muuttujien osalta. Uusien vesilaitosten osalta poikkeuksia voitaisiin harkita tiukoin edellytyksin, mikäli pilaantumisen lähteet voidaan korjata kohtuullisessa määräajassa eikä uudelle vesilaitokselle ole vaihtoehtoja.

2.5. Haasteet

EU:n juomavesipolitiikan avulla on kahden viimevuosikymmenen aikana saavutettu juomaveden korkea laatu kaikkialla EU:ssa. Kuitenkin jotta voidaan säilyttää nämä korkeat laatustandardit ja tarttua jäljellä oleviin yksittäisiin ongelmiin, voi olla tarpeen muokata EU:n oikeudellista kehystä edelleen.

Pienet vesilaitokset eroavat luonteeltaan huomattavasti suurista vesilaitoksista. Ne ovat kooltaan pieniä ja sijaitsevat usein syrjäisimmillä alueilla ja maaseutualueilla ja edellyttävät hallintamenettelyjä, joissa otetaan huomioon kyseisten alueiden erityistilanteet. Tämänhetkisessä juomavesidirektiivissä keskitytään pääasiassa suuriin vesilaitoksiin. Lisäämällä direktiiviin säännöksiä, jotka koskevat erityisesti pieniä vesilaitoksia, esimerkiksi asettamalla niille raportointivelvollisuus, autettaisiin varmistamaan tehokas, riskeihin perustuva pienten vesilaitosten hallinnointi ja mahdollistettaisiin juomaveden laadun parempi kartoittaminen pienillä jakelualueilla. Näin voitaisiin parantaa turvallisen juomaveden saatavuutta erityisesti syrjäisimmillä alueilla sekä yleisön ja sidosryhmien mahdollisuutta saada juomaveden laatua koskevaa tietoa.

Tämänhetkistä muuttujaluetteloa sekä vastaavia muuttujien arvoja sekä seuranta- ja analyysivaatimuksia voi olla tarpeen mukauttaa uusiin epäpuhtauksiin liittyvien riskien sekä tieteen ja tekniikan kehityksen perusteella. Voi olla tarpeen laajentaa tätä luetteloa uusiin epäpuhtauksiin, kuten tiettyihin maataloudessa tai teollisuudessa käytettäviin tuotteisiin, kuten lääkkeisiin. Seurantamenetelmissä ja muuttujien analyysia koskevissa eritelmissä olisi otettava huomioon viimeisimmät menetelmät ja tekniikat, myös riskeihin perustuvat lähestymistavat, jotta varmistetaan mahdollisimman tehokas ja kustannustehokas laadunvalvonta sekä käsittelylaitosten käsittelyprosesseissa että jakeluverkossa. Tämä kattaisi verkon aina siihen saakka, kun käyttäjä ottaa veden hanasta. EU:n puitteita olisi arvioitava tämän osalta ajantasaistettujen WHO:n ohjeiden perusteella. Voidaan myös tarvita erityistoimia vuotojen vähentämiseksi jakeluverkoissa. Noin puolessa jäsenvaltioista yli 20 prosenttia puhtaasta juomavedestä menetetään jakeluverkossa ennen kuin se saavuttaa kuluttajien hanat. Joissakin jäsenvaltioissa osuus on jopa 60 prosenttia.

On tärkeää, että yleisö saa tietoa juomaveden laadusta. Vaikka tietoa löytyy usein kansallisilta sivustoilta, tiedot eivät aina ole ajan tasalla eivätkä helposti ymmärrettävissä. Suurin osa jäsenvaltioista ei käytä helposti ymmärrettäviä karttoja tai muita yleisölle tarkoitettuja välineitä. Tämänhetkisestä raportointijärjestelmästä ei saada komissiolle riittävää ja oikea-aikaista tietoa, jonka avulla se voisi tehdä perusteellisen yhteenvedon juomaveden laadun kehittymisestä Euroopan unionissa. Tämän vuoksi on vaikeaa

toimittaa säännöllisesti neuvostolle, Euroopan parlamentille ja yleisölle ajantasaista, koko Euroopan kattavaa tietoa juomavettä koskevasta politiikasta ja sen laadusta. Lisäksi tapa, jolla tietoja kerätään, käsitellään ja raportoidaan, vaihtelee eri puolilla EU:ta, minkä vuoksi on vaikeaa vertailla tilanteita eri jäsenvaltioissa niiden saavuttamien tulosten ja direktiivin noudattamisen osalta. Tarkistettu tai uusi raportointilähestymistapa voisi helpottaa avoimien tietojen levitystä ja hallintaa sekä kansallisella että EU:n tasolla. Lisäksi juomaveden laadun vertailuarvot voisivat mahdollistaa sen, että juomaveden laatua koskevia tietoja voitaisiin tulkita ja visualisoida helpommin eri puolilla EU:ta ja että veden laatua ja sen suuntauksia voitaisiin vertailla paremmin jäsenvaltioiden välillä.

3. PÄÄTELMÄT

Tämä tarkastelu vahvistaa, että juomavesidirektiivin avulla on voitu parantaa juomaveden laatua kaikkialla EU:ssa. Tästä ovat osoituksena se, että juomaveden laatustardardeja noudatetaan hyvin.

Vaikka vaatimusten noudattamisen valvonta on tyydyttävää ja edistymistä on tapahtunut monilla aloilla, havaittavissa on seuraavia haasteita:

1. Korkeatasoisen veden toimitusta erityisesti syrjäisillä alueilla ja maaseutualueilla olisi parannettava. Näillä alueilla toimivat pienet vesilaitokset edellyttävät riskeihin perustuvia hallintamenettelyjä, ja tässä yhteydessä olisi tutkittava juomavesidirektiivin roolia.
2. Suuriin vesilaitoksiin sovellettavat riskeihin perustuvat hallinta
- 3.
4. menettelyt mahdollistaisivat kustannustehokkaamman tunnettuja riskejä koskevan seurannan ja muuttuja-analyysin ja tarjoaisivat paremmat takuut ihmisten terveyden suojelulle. Seuranta- ja analyysimenetelmissä olisi otettava huomioon viimeisin tieteellinen ja teknologinen kehitys.
5. Juomaveden muuttujien luetteloa olisi tarkasteltava kemiallisia ja muita muuttujia koskevien uusien tieteellisten tietojen pohjalta, myös uusien epäpuhtauksien osalta. Tässä olisi otettava huomioon Maailman terveysjärjestön (WHO) laatiman juomaveden laadun ohjeistuksen käynnissä oleva tarkistus.
6. Olisi käytettävä nykyaikaista tietoteknologiaa ja helpotettava **ympäristötiedon saantia**, jotta voidaan tarjota ajantasaisempaa tietoa kuluttajille, sekä tarkasteltava sitä, miten erilaiset seurantatiedot voidaan yhdistää raportointi- ja kuluttajatietoihin.
7. Täytäntöönpanon aikataulut ja poikkeusjärjestelmät ovat vanhentuneita, ja niitä olisi syytä yleisesti päivittää ja uudistaa.

EU:n laajuinen julkinen kuuleminen on ensimmäinen vaihe kohti yksityiskohtaisempaa arviointia edellä mainituista haasteista ja siitä, miten niihin tulisi tarttua. Arvioinnissa voidaan myös tunnistaa lisäkysymyksiä, joita olisi käsiteltävä, jotta voidaan edelleen parantaa korkeita juomaveden laatustardardeja kaikkialla EU:ssa.

Juomavesidirektiivin (98/83/EY) täytäntöönpano vuonna 2010

Vedenjakelualueiden määrä

- EU:ssa on 96 388 vedenjakelualuetta, jotka kattavat noin 474 miljoonaa ihmistä.
- 11 233 suurta vesilaitosta, jotka palvelevat 317 miljoonaa käyttäjää
- 85 559 pientä vesilaitosta, jotka palvelevat 65 miljoonaa käyttäjää (perustuu vapaaehtoiseen kyselyyn)

Juomaveden laatu – suuret vesilaitokset

Tässä kertomuksessa katsottiin, että muuttujien arvoja noudatettiin täysin, jos vaatimustenmukaisuus oli yli 99¹⁸ prosenttia.

Mikrobiologiset muuttujat

Vaatimustenmukaisuus jäsenvaltioiden kaikkien suurten vesilaitosten keskuudessa on yli 95 prosenttia ja 23:ssa jäsenvaltiossa vaatimukset täyttyivät täysimääräisesti (99–100 %). Tähän ei kuitenkaan päästy Bulgariassa, Kyproksessa, Unkarissa ja Latviassa.

Kemialliset parametrit

Vaatimustenmukaisuus oli korkea mutta jonkin verran alhaisempi kuin mikrobiologisten muuttujien osalta. Kaikki jäsenvaltiot ilmoittivat vaatimustenmukaisuuden olevan yli 90 prosenttia lukuun ottamatta kolmea jäsenvaltiota – Unkari (muuttuja: arseeni), Irlanti (muuttuja: trihalometaan¹⁹) ja Liettua (muuttuja: fluoridi).

Osoitinmuuttujat

Seitsemän jäsenvaltiota sai parhaimmat mahdolliset tulokset (99–100 %) ja kymmenessä jäsenvaltiossa ne olivat yli 95 prosenttia. Muissa 10 jäsenvaltiossa tulokset olivat 90–95 prosenttia. Tanskassa (kolibakteeri), Unkarissa (ammonium), Latviassa (sulfaatti) ja Maltalla (kloridi ja natrium) näiden muuttujien noudattamisprosentit olivat alle 90 prosenttia.

Juomaveden laatu – pienet vesilaitokset

Mikrobiologiset muuttujat

Vaatimuksia noudatettiin suuria vesilaitoksia huonommin. Yli 99 prosentin noudattamisasteista ilmoittivat ainoastaan kolme jäsenvaltiota (Viro, Malta ja Ruotsi). Näytteiden vaatimustenmukaisuus oli 95–99 prosenttia 14 jäsenvaltiossa, 90–95 prosenttia neljässä jäsenvaltiossa (Bulgaria, Kypros, Italia, Yhdistynyt kuningaskunta) ja alle 90 prosenttia kuudessa jäsenvaltiossa (Tanska, Kreikka, Latvia, Puola, Romania, Slovenia).

Kemialliset parametrit

Pienet vesilaitokset noudattavat vaatimuksia yhtä hyvin kuin suuret vesilaitokset.

Osoitinmuuttujat

Mahdollisten noudattamatta jättämisten syynä olivat kolibakteeri, clostridium perfringens, rauta, mangaani, ammoniakki ja pH. Monet jäsenvaltiot pystyivät saavuttamaan yli 95 prosentin vaatimustenmukaisuuden, mutta joissakin jäsenvaltioissa esiintyi merkittäviä ongelmia.

¹⁸ Yhden prosentin virhemarginaali on hyväksyttävissä johtuen epävarmuuksien ja häiriöiden (esim. näytteenoton tai analyttisten virheiden) määrästä; vaatimustenmukaisuus ilmoitetaan vaihteluväleinä koska ylitykset ovat pääsääntöisesti kestäneet vain tietyn ajan. Tulokset eivät ole täysin vertailukelpoisia näytteenoton ja seurantamenetelmien erojen sekä yhdenmukaistettujen menetelmien puutteen vuoksi, mutta tiedot antavat hyvän yleiskuvan tilanteesta eri puolilla EU:ta.

¹⁹ Kemiallisen parametrin "trihalometaanit yhteensä" osalta direktiivissä säädettiin joulukuuhun 2008 voimassa olleesta poikkeuksesta, joka koski liitteessä I olevassa B osassa mainittua arvoa (käytettiin arvoa "enintään 150 µg/l" arvon "enintään 100 µg/l" sijaan).

Taulukko 1: Tiedot jäsenvaltioittain (alue = vedenjakelualue)

JV	Suurten alueiden määrä	Pienten alueiden määrä	Julkiseen vedenjakeluverkkoon yhdistetty väestö	Mikrobiologia Näytteiden vaatimustenmukaisuus %		Kemikaalit	
				Suuret (kuva 1)	Pienet	Suuret: Näytteiden vaatimustenmukaisuus % (kuva 1, (x) kuvassa 1 = 90%)	Pienet: Esimerkki: Nitraatti, vaatimustenvastaisten alueiden määrä
AT	260	4570	95,05 (2008)	99-100%	95-99%	99-100%	20
BE	225	522	99,9 (2009)	99-100%	95-99%	99-100%	3
BG	196	2226	99,2 (2011)	95-99%	90-95%	95-99%	349
CY	20	268	100 (2011)	95-99%	90-95%	95-99%	1
CZ	283	3870	93,5 (2010)	99-100%	95-99%	99-100%	?
DE	2283	5873	99,3 (2010)	99-100%	95-99%	95-99%	12
DK	252	2071	97 (2002)	99-100%	< 90%	90-95%	4
EE	25	1115	80 (2009)	99-100%	99-100%	90-95%	-
EL	177	713	94 (2007)	99-100%	< 90%	95-99%	20
ES	928	7907	100 (2010)	99-100%	95-99%	95-99%	-
FI	158	697	91 (2011)	99-100%	95-99%	99-100%	
FR	2487	18363	99,4 (2001)	99-100%	95-99%	95-99%	381
HU	275	2731	100 (2011)	95-99%	95-99%	< 90% (x)	10
IE	241	1920	85 (2007)	99-100%	95-99%	< 90% (x)	9
IT	1046	3977	-	99-100%	90-95%	95-99%	6
LT	65	1734	75 (2011)	99-100%	< 90%	< 90% (x)	1
LU	43	154	99,9 (2011)	99-100%	95-99%	99-100%	1
LV	29	1145	-	95-99%	95-99%	99-100%	
MT	12	7	100 (2011)	99-100%	99-100%	99-100%	
NL	209	250	100 (2010)	99-100%	95-99%	99-100%	-
PL	970	8839	87,6 (2011)	99-100%	< 90%	95-99%	-
PT	362	3176	96,9 (2009)	99-100%	95-99%	95-99%	28
RO	310	5398	56,5 (2011)	99-100%	< 90%	95-99%	133
SE	182	1486	87 (2010)	99-100%	99-100%	99-100%	-
SI	78	899	-	99-100%	< 90%	95-99%	4
SK	95	957	86,9 (2011)	99-100%	95-99%	99-100%	11
UK	22	4691	-	99-100%	90-95%	99-100%	109

